

сутності явищ, розвитку логічного та системного мислення, а також умінню самостійно здійснювати пізнавальний пошук. Проведений аналіз показує, що саме така структуризація процесу розв'язування сприяє розвитку в учнів не лише предметних компетентностей, але й метапредметних умінь — аналізувати, узагальнювати, оцінювати різні підходи до розв'язку.

Список використаних джерел

Галатюк Т.Ю. Формування методологічної культури учнів у процесі розв'язування творчих фізичних задач. *Фізико-математична освіта*. 2017. Випуск 2(12). С. 51-56.

Жалдак М. І. Комп'ютерне моделювання пізнавальних завдань для формування компетентностей учнів з природничо-математичних предметів. Київ Педагогічна думка, 2020, 214 с.

Пашко М.І. Задачний підхід до розвитку творчого мислення учнів навчальних закладів фізико-технічного профілю. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2016. Випуск 53. С. 240-250.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ ДОШКІЛЬНЯТ

Безверхня Юлія Борисівна

вихователь І категорії

Тернопільський заклад дошкільної освіти(ясла-садок) № 19 Тернопільської міської ради
bakyulua@gmail.com

Грод Інна Миколаївна

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
grodin@tnpu.edu.ua

Цифрові технології є невід'ємною частиною сучасного світу. Можливості та переваги, що вони створюють, а також технології, що входять до їх складу: мультимедіа, мережеві електронні ресурси, комп'ютерна техніка тощо, можуть дати змогу вирішувати проблеми, які є актуальними для педагогів дошкільної освіти. Це система технічних засобів, форм, методів і навчальних матеріалів, які використовуються в освітньому процесі і дозволяють вихователю вдосконалювати свою роботу.

Початкова ланка школи – важливий і невід'ємний етап освіти особистості, і його в першу чергу повинні торкатися всі світові тенденції і інновації. У сучасних реаліях актуальним стало вміння користуватися інформаційними технологіями. Культура спілкування з комп'ютером стає частиною загальної культури людини [1].

Використання цифрових технологій допомагає дошкільнятам більш глибоко і цілісно освоювати оточуючий їх світ і в освітньому процесі розвивати інтелектуальні, творчі здібності.

Використання комп'ютерних технологій в навчанні дітей раннього віку вперше в повній мірі використав французький педагог Селестен Френе (1896–1966). На початку 20-х років ХХ ст. він запровадив у практику метод навчання друкарства. Суть методу полягає у використанні дітьми друкарських верстатів для оформлення своїх композицій, як правило, діти вибирали будь-яку тему.

Основними засобами ІКТ в той час були такі технічні засоби, як радіоприймач, грамофон і проектор.

Значним досягненням у сфері використання ІКТ в дошкільній освіті стало створення в 1967 році першої мови програмування з метою навчання дітей – Logo. Програмне середовище Logo було розроблено і впроваджено під керівництвом американського психолога Сеймура Пейперта в 1989 році в Массачусетському технологічному інституті.

Наступним кроком у розвитку засобів ІКТ в дошкільній освіті можна назвати використання комп'ютерів, які були оснащені спеціальними синтезаторами голосу, це технічне нововведення дозволило педагогу працювати з дошкільнятами від 3 до 6 років для навчання їх писати на рідній та іноземній мовах. Вперше цю технологію використала французький педагог Рейчел Коен в 1985 році. У своїх наукових працях вона зазначала, що діти, які навчалися в спеціальній зоні із використанням комп'ютера, більш мотивовані до навчання, виявляють більший інтерес до занять, інтенсивніше спілкуються з однолітками, ніж діти, які навчалися за традиційною методикою.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки цифрові технології сприяють насиченню дошкільнят різними готовими, ретельно відібраними і приведеними у відповідність з усіма вимогами до дошкільньої освіти організованими знаннями, а також формуванню і розвитку індивідуальних задатків і здібностей дитини, що є визначальним фактором саме раннього дитинства – здатності до самостійного набуття нових знань.

Дошкільний період дитинства є сприятливим періодом для всебічного розвитку особистості. На цьому етапі вікового розвитку у дитини відбуваються важливі зміни соціально-психологічного характеру, а саме: підвищується дослідницька активність, з'являється особливий погляд на навколишній світ з частими питаннями – «Чому?», і «Навіщо?», Кожен день приносить дитині нові відкриття, він вбирає в себе величезну кількість інформації, яку ще не здатний критично сприймати, щодня переживає всю палітру емоційних станів і вчиться ними володіти. Основне завдання вихователя дошкільного закладу – підтримати і стимулювати допитливість і пізнавальну активність дитини, пробудити інтерес до різних сфер дійсності, задовольнити потребу в знаннях. І це завдання може бути ефективно вирішене за допомогою цифрових технологій.

Відповідно до Концепції впровадження нових інформаційних технологій у дошкільню освіту комп'ютер має стати ядром розвиваючого предметного середовища в дитячому садку. Він розглядається не як окремий навчальний ігровий пристрій, а як всепроникаюча універсальна інформаційна система, здатна зв'язуватися з різними сферами освітнього процесу, збагачувати їх і кардинально змінювати розвиваюче середовище дитячого садочку в цілому.

Володіння цифровими технологіями допомагає педагогу відчувати себе комфортно в нових соціально-економічних умовах, а навчальному закладу – перейти на режим функціонування і розвитку як відкритої освітньої системи.

Для того, щоб заняття в дитячому садку були емоційними, яскравими, із залученням великого ілюстративного матеріалу з використанням звукозаписів, можна використовувати цифрові технології, а саме комп'ютер, при цьому не слід забувати, що він повинен лише доповнювати вихователя, а не замінити його.

Переваги цифрових технологій у дошкільній освіті полягають у наступному: простота і доступність у використанні; цифрові технології передають інформацію набагато чіткіше і швидше; сприяють розвитку пізнавального інтересу; привертають увагу; дитина ефективніше сприймає і засвоює вивчений матеріал; за допомогою цифрових технологій можна представити в унікальній формі явища природа, флору і фауну, космічні об'єкти; здатність моделювати життєві ситуації та явища навколишнього середовища світу; дозволяє активно і широко працювати з дітьми з особливими потребами; стимулює пошукову та дослідницьку діяльність; дає можливість педагогу експериментувати і впроваджувати нові педагогічні ідеї.

У своїй роботі вихователь може використовувати цифрові технології на будь-якому етапі занять: як вступний елемент для визначення теми заняття; як спосіб представлення проблеми; як форма викладу матеріалу; як універсальний навчальний посібник; як форма контролю за засвоєнням матеріалу.

Як і будь-яка технологія, цифрові технології також мають свої недоліки, а саме: відсутність одноманітності та послідовності освітнього процесу; відсутність методологічного обґрунтування використання окремих цифрових технологій; проблеми, пов'язані з матеріально-технічним оснащенням дошкільних навчальних закладів; відсутні чіткі критерії кваліфікації педагога, який використовує цифрові технології у своїй роботі; не уніфіковані вимоги до програмного та методичного оснащення.

Ефективне використання цифрових технологій у закладах дошкільної освіти не може бути реалізовано без грамотного педагога, який володіє сучасними технічними засобами, тому важливим завданням стає проблема розвитку комп'ютерної грамотності фахівців дошкільної освіти, оволодіння освітніми програмами, навичок роботи з мультимедійними технологіями, вільного володіння пошуковими мережевими ресурсами, всі ці навички дозволяють удосконалювати педагогічну майстерність та проводити заняття з дітьми на якісно новому рівні.

Досвід практичної діяльності викладачів-новаторів дошкільної ланки освіти дозволяє виділити види діяльності з використанням цифрових технологій: заняття з використанням мультимедіа; заняття з використанням комп'ютера.

Найбільш часто у виховній діяльності використовуються наступні можливості цифрових технологій: пошук і підбір в інтернеті наочного ілюстративного матеріалу для заняття, батьківських зборів, консультацій; пошук і підбір матеріалу в інтернеті для оформлення групи, офісу, стенду; пошук і підбір матеріалу в інтернеті для розробки сценаріїв свят; створення мультимедійних презентацій за темою занять; створення друкованої продукції (буклети, пам'ятки) за темами плану виховної роботи; пошук та створення аудіо та відеотеки для підтримки впроваджених занять з дітьми; взаємодія за допомогою мережових та мультимедійних технологій з досвідом і методиками колег.

Беручи до уваги різноманітний досвід колег, а також застосовуючи їх напрацювання та ідеї, ми використовували такі напрямки роботи з використанням цифрових технологій, як: віртуальний тур; створення презентацій; робота з інтернет-ресурсами. Ми провели віртуальну екскурсію з дітьми «Рідний край люби і знай», яка була спрямована на ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним містом, ми врахували вимоги санітарних правил і норми: екскурсія проводиться за допомогою інтерактивної дошки, ми розмістили її так, щоб вона

розташовувалася на рівні дитячих очей, також заздалегідь розставили стільці, які відповідали зросту дітей, розмістивши їх на відстані, не ближче 50 см.

Якщо педагог знаходить нове бачення свого предмету, нові підходи до дітей, якщо орієнтується не на загальне, а на кожну конкретну особистість – у нього на занятті працюватимуть навіть найбільш непосидючі, найбільш експресивні діти [2].

Ми розглянули один з перспективних засобів в освітній роботі з дошкільнятами – цифрові технології. Безсумнівно, їх використання дозволяє збагатити педагогічний процес, піднести його ефективність, дає педагогу можливість проявити свої новаторські ідеї, стимулює науковий інтерес як у дитини, так і у педагога.

Список використаних джерел

1. Грод І. М. Важливість вивчення майбутніми вчителями-предметниками інформаційних технологій. *Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Тернопіль, 2021. С. 120–122.

2. Миць Г. Образ вчителя з крейдою відходить у небуття. *Високий замок*. № 182. URL: <http://old.osvitportal.lviv.ua/portal/news.php?readmore=160> (дата звернення: 21.10.2025).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Безруков Олександр Олександрович

здобувач третього рівня вищої освіти, спеціальність Професійна освіта
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
sashabezrukownmail@gmail.com

В умовах стрімкого розвитку цифрового суспільства інформаційно–технології набувають особливого значення в освітньому процесі. Вони не лише відкривають нові можливості для навчання, але й стають життєво необхідними в умовах війни, коли доступ до якісної освіти багато в чому залежить від цифрових рішень. Тому дослідження впливу інформаційних технологій на освіту є актуальним і важливим для визначення ефективних способів забезпечення безперервного та якісного освітнього процесу в сучасних реаліях.

Виступаючи потужним каталізатором розвитку ключових компетенцій, необхідних для досягнення успіху в XXI столітті, інформаційні технології кардинально змінюють освітній процес. Ця трансформація виводить навчання за межі традиційної моделі пасивної передачі знань та сприяє створенню динамічного, інтерактивного та орієнтованого на здобувача освіти середовища. Інформаційні технології забезпечують доступ до величезних цифрових бібліотек, сучасних інструментів моделювання та глобальних комунікаційних платформ, що уможливорює розробку освітянами гнучких та персоналізованих навчальних програм. Така адаптивність сприяє здобувачам освіти навчатися у зручному для себе темпі, глибше занурюватися в матеріал та обирати той спосіб взаємодії з ним, який найкраще відповідає їхньому стилю навчання. Завдяки цьому освіта стає більш ефективною та доступною для кожного.